

Д/р
15449

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Факультет романо-германської філології

Кафедра граматики англійської мови

Д и п л о м н а р о б о т а

бакалавра (CD)

на тему: «Лексико-граматичні засоби створення образів головних героїв у романі Е. Бронте «Грозвий перевал»»

«Lexical and Grammatical Means of Creation of the Images of Main Characters in the novel «Wuthering Heights» by E. Brontë»

Виконала: студентка денної форми навчання

напряму підготовки 6.020303 Філологія

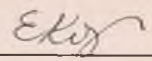
Вісіковська Крістіна Володимирівна

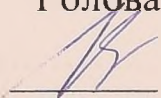
Керівник к.філол.н., доц. Мойсеєнко Н.Г.

Рецензент - к. пед.н., доц. Романець В.М.

Рекомендовано до захисту:
протокол засідання кафедри
№ 14 від 15.05.2017 р.

Захищено на засіданні ЕК № 2
протокол № 112 від 24.06.17
Оцінка задов. / D / 70
(за національною шкалою, шкалою ECTS, бали)

Завідувач кафедри

(підпис) Карпенко О.Ю.

Голова ЕК

(підпис) Колегаєва І.М.

Одеса – 2017

429447

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ДОСЛІДЖЕННЯ СПОСОБІВ РЕАЛІЗАЦІЇ МОВЛЕННЯ АВТОРА ТА ПЕРСОНАЖА У ЛІТЕРАТУРНОМУ ДИСКУРСІ.....	5
1.1. Особливості функціонування мовлення автора та персонажа у рамках літературного тексту.....	5
1.1.1. Категорія автора з точки зору вітчизняного та зарубіжного літературознавства.....	7
1.1.2. Категорія автора у творчості Емілі Бронте.....	9
1.2. Мовлення персонажу в художньому тексті.....	12
1.2.1. Літературні концепції мовлення персонажу.....	15
1.2.2. Особливості передачі мовлення персонажу у творчості Емілі Бронте.....	16
РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОМУНІКАТИВНОГО ТА СТРУКТУРНОГО РЕЧЕННЯ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ.....	20
2.1. Комунікативний тип речення у літературному тексті.....	20
2.2. Структурний тип речення у літературному тексті.....	26
РОЗДІЛ III. СИНТАКСИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МОВЛЕННЯ ХІТКЛІФА, ОДНОГО З ГОЛОВНИХ ГЕРОЇВ РОМАНУ Е. БРОНТЕ «WUTHERING HEIGHTS».....	30
ВИСНОВКИ.....	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	46
ДОДАТКИ.....	49
SUMMARY.....	51

ВСТУП

Емілі Бронте - видатна англійська письменниця середини XIX століття. Все нові покоління читачів відкривають для себе її неповторний, унікальний талант, який з витонченістю проявився в її поетичній творчості та єдиному романі «Грозний Перевал» («Wuthering Heights» 1847). Роман Емілі Бронте особливо виділяється серед інших шедеврів англійської літератури свіжістю та оригінальністю висвітлення проблем вікторіанської епохи. Наступні покоління митців, критиків та інших майстрів художнього слова, без сумніву, черпатимуть натхнення і досвід викладений у романі «Грозний Перевал», який є найвищим досягненням талановитої письменниці і належить до найкоштовніших скарбів художньої словесності. Творча спадщина письменниці продовжує привертати увагу багатьох читачів та літературних критиків, їй притаманна неперевершена самотність, образність та живописність, адже торкаючись особливого творчого світу митця, читач має змогу відчутти силу духу, емоційність, довершеність таланту Емілі Бронте.

Вибір *теми* дослідження, а саме «Лексико-граматичні засоби створення образів головних героїв у романі Е. Бронте («Грозний перевал»)», зумовлений значним інтересом до творчості видатної письменниці. Тим фактом, що роман «Грозний перевал» піднімає проблеми взаємовідносин особистості і суспільства за допомогою пояснення типових соціальних обставин, які визначають природу типових характерів, зумовлена *актуальність* виконаного дослідження.

Теоретико-методологічну основу роботи становлять дослідження з теорії та практики питання вітчизняних дослідників: Г.В. Анікіна [1], М. М. Бахтіна [2], В. В. Віноградова [3], В. Н. Волошинова [5], І. Р. Гальперіна [6], Е. А. Гончарова [7,8], К. А. Долініна [9], Г. А. Золотової [10], Г. Іонкіс [11], В. А. Кухаренко [12], В. Д. Левіна [13], Е. В. Падучевої [14], Н. С. Поспелова [15], Л. А. Соколової [17], З. Я. Тураєвої [20], В. А. Шитова [21], В. Ю.

Шишкіна [22], І. А. Щирової [24], А. Юрінюка [26]. А також праці іноземних науковці, таких як: О. Мериліна [27], К. Охмана [28] та Дж. Фаррелла [29].

Мета дослідження полягає у визначенні граматичних засобів створення образів головних героїв у романі Е.Бронте «Грозовий перевал». У даній роботі ми приділили увагу вивченню синтаксичних особливостей мовлення Хітліфа і на основі одержаних результатів зробили спробу зробити висновок про їх зв'язок із тими чи іншими характерними рисами його особистості .

Об'єктом дослідження є роман Е. Бронте «Грозовий перевал».

Предметом дослідження є лексико-граматичні засоби створення образів головних героїв у творі Е. Бронте.

Методами дослідження, використаними в цій роботі, послужили метод лінгвістичного опису та кількісний метод.

Структура і обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Список використаних джерел налічує 31 позицію.

ВИСНОВКИ

Метою нашої роботи є дослідження граматичних засобів створення образу головного героя Хіткліфа у романі Е. Бронте «Грозовий перевал». Мовна характеристика героя художнього твору є одним із найважливіших чинників створення і розуміння образу персонажа.

На основі 907 відрізків мовлення зазначеного вище роману, були зроблені наступні висновки:

Було виділено різні типи речень, використані автором при передачі у мовленні Хіткліфа, було проаналізовано прагматичні характеристики їх вживання. Було вставлено, що у його мовленні за будовою переважають складні речення, які складають 473 прикладів (52%) та прості речення становлять – 434 (28%) відповідно. За типами речення: розповідних виявлено 441 речення (34%), питальних 156, (17%) спонукальних 310 (49%). Підсумовуючи все зазначенне вище, було зроблено висновок, що у мовленні даного героя активно використовуються усі типи речення.

Дослідники англійської мови вважають, що у більшості випадків у мовленні позитивних героїв переважають головним чином прості речення, і навпаки, у мовленні негативних героїв існує тенденція використання складних речень.

Це означає, що у мовленні позитивних героїв автори свідомо чи підсвідомо зменшують кількість складних речень, віддаючи перевагу простим, та щодо негативних героїв, автор збільшує кількість складних конструкцій, та зменшує використання простих.

У романі Е. Бронте «Грозовий перевал», судячи із отриманих даних на основі аналізу мовлення головного героя Хіткліфа, його не можна чітко віднести до негативного або позитивного героя. Прості речення складають 48% та складні-52% відповідно. Виходячи із отриманих даних, показник

частотності вживання простих та складних речень ілюструє не велику відмінність у мовленні героя, це свідчить про протиріччя у його характері і наявність у його ментальності протилежних концептів.

За комунікативним типом речення, у відрізках, що досліджувались, розподіляються на розповідні (49%), питальні (17%), та окличні (34%).

У мовленні головного героя переважають складні розповідні речення, що може свідчити про його неосвіченість та нездатність прямо, чітко та лаконічно виражати свої думки.

Хіткліф нестримана, емоційно неврівноважена особистість, яка не вміє себе контролювати, що підтверджує значна кількість окличних речень та наявність риторичних питань.

Отже, у ході нашого аналізу було визначено, що Хіткліфа не можна точно віднести ні до позитивного героя, ні до негативного. Він неприємний, похмурий, відлюдник, якого називають дияволом, він демонстративно бунтує проти релігії та Бога, але завдяки коханню і в нього іноді проявляються такі риси як турбота та ввічливість. Добро і зло в романі «Грозовий перевал» переплетені в душі головного героя, що безумовно робить його суперечливою особистістю, що є його особливістю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аникин, Г. В. Сестры Бронте Г. В. Аникин, Н. П. Михальская История английской литературы Г. В. Аникин, Н. П. Михальская. - М.: Высшая школа, 1975.- С.303- 311.
2. Бахтин М. М. Автор и герой в эстетической деятельности // Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества. – 2-е. изд.– М.: Искусство, 1986. – С. 9 – 191.
3. Виноградов В. В. «...Сумею преодолеть все препятствия...»: Письма Н. М. Виноградовой-Малышевой // Новый мир. – 1995. – № 1. – С. 172 – 213.
4. Витгенштейн Л. Логико-философский трактат. – М.: Канон+РООИ «Реабилитация», 2008. – 288 с.
5. Волошинов В. Н. (Бахтин М. М.) Фрейдизм. Формальный метод в литературоведении. Марксизм и философия языка. Статьи / сост., текстолог. подг. И. В. Пешкова; коммент. В. Л. Махлина, И. В. Пешкова. М.: Лабиринт, 2000. 640 с.
6. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М.: Комкнига, 2007 (Лингвистическое наследие XX века).
7. Гончарова Е. А. Категория «автор» и «персонаж» и их лингвистическое варьирование в структуре художественного текста: автореф. дис. ... канд. филол. наук. – Л., 1989.
8. Гончарова Е. А. Тип повествования – прагматическая перспектива – адресованность художественного текста // Studia Linguistica 5. – СПб, 1997. – С. 5 – 23.
9. Долинин К. А. Интерпретация текста: (фр. яз.): учеб. пособие. М., 1985. С. 182.
10. Золотова Г. А. Текст как главный объект лингвистики и обучения языку // Русское слово в мировой культуре. Материалы X Конгресса

10. Золотова Г. А. Текст как главный объект лингвистики и обучения языку // Русское слово в мировой культуре. Материалы X Конгресса МАПРЯЛ. Санкт-Петербург, 30 июня — 5 июля. Пленарные заседания: сб. докладов: в 2 т. СПб.: Политехника, 2003. Т. 1. С. 101–109.
11. Ионкис Г. Магическое искусство Эмили Бронте // Бронте Э. Грозовой перевал: Роман. Стихотворения. – М.: Худож. лит., 1990.
12. Кухаренко В. А. Интерпретация текста: учеб. пособие для студ. пед. ин-тов. Л., 1978. С. 78–79
13. Левин В. Д. Прямая, косвенная и несобственно-прямая речь // Грамматика русского языка: в 2 т. М.: Изд-во АН СССР, 1954. Т. 2. Ч. 2 / под ред. В. В. Виноградова, Е. С. Истриной. С. 404–434.
14. Падучева Е. В. Семантические исследования. Семантика времени и вида в русском языке. Семантика нарратива. М., 1996. С. 214.
15. Пospelов Н. С. Несобственно-прямая речь и формы ее выражения в художественной прозе Гончарова 30–40-х гг. // Материалы и исследования по истории русского литературного языка: в 4 т. М.: Изд-во АН СССР, 1957. Т. 4. С. 218–239.
16. Руднев В. П. Словарь культуры XX века. М.: Аграф, 1999. 384 с.
17. Соколова Л. А. Несобственно-авторская (несобственно-прямая) речь как стилистическая категория. Томск: Изд-во ТГУ, 1968. 279 с.
18. Солганик Г. Я. Очерки модального синтаксиса: монография. М.: Флинта: Наука, 2010. 136 с.
19. Тикеев Д. С. Основы синтаксиса современного башкирского языка. М.: Наука, 2004. С. 86.
20. Тураева З. Я. Категория времени: время грамматическое и время художественное: на материале англ. яз. – М.: Высш. школа, 1979 (Библиотека филолога).
21. Шитов, В. А. Сложные предложения с последовательным подчинением в современном русском языке.: Автореф. дисс. канд. филол. наук (10.02.01) / В.А. Шитов. -М., 1951.

22. Шишкина, В. Ю. Синкретичные многокомпонентные сложные предложения с соподчиненными придаточными отождествительного типа / В. Ю. Шишкина. // Филологический сборник. Харьков, 2001.
23. Шмид В. Нарратология. – М.: Языки славянской культуры, 2008.
24. Щирова И. А., Гончарова Е. А. Многомерность текста: понимание и интерпретация: Учебное пособие. – СПб.: Книжный Дом, 2007.
25. Эко, У. Роль читателя. Исследования по семиотике текста / У. Эко. – М. : Симпозиум, 2005. – 507 с.
26. Юринюк А. Літературний твір і його автор. – Буенос-Айрес: Перемога, 1955. – 295 с.
27. Austin, Linda M. "Emily Brontë's Homesickness." *Victorian Studies* 44, 4 (Summer 2002) pp. 573-96
28. Emily Brontë in the Hands of Male Critics / Carol Ohmann *College English* Vol. 32, No. 8 (May, 1971), pp. 906-913
29. Farrell, John P. "The Reader's Role in *Wuthering Heights*." Oxford, 1989. – 230 p.
30. *Longman Advanced American Dictionary*. – 2002.

Досліджувані тексти

31. Bronte, E. *Wuthering Heights* / E. Bronte. - Moscow: Wordsworth Editions Limited, 2000. - 272 pp.